

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Ugibanja in nemške napadalne priprave

Razna ugibanja

Do vsak dan pričakovanega glavnega nemškega napada na Anglijo še ni prišlo. Radi odlaganja s končno odločitvijo se porajajo po časopisju razna ugibanja. Eno od teh je: Nemčija bo najprej poskusila izstradati angleško prestolnico London na ta način, da bodo nemška letala onemogočila vse dovozne možnosti v sedemmilijonsko mesto. Drugi zopet trdijo, da uporabljajo Nemci sedanje ugodno vreme za pripravljane letalske napade in bodo začeli z glavnim vpadom na Anglijo v jesenski megli. Tretji natančno preračunavajo, kdo ima od odlaganja z napadom več dobička: ali napadalec, ki lahko napadalni pohod dobro pripravi, ali pa branilec, kateri medtem izpopolnjuje obrambo. Odgovor na ta vprašanja bi moglo dati samo nemško vrhovno vodstvo, ki pa o svojih načrtih strogo molči in ravno ta nemška molčečnost in prikrivanje sta se izkazali doslej kot najmočnejše vojno sredstvo Nemčije.

Zavest težko napada

Glede napada Nemcev na angleški otok se je dalo doslej ugotoviti samo to, da se vršijo številne priprave zanj ob celotni morski obali, katero je izbralo vrhovno vodstvo za izhodišče pohoda.

Pomisli pa tudi moramo, da se nemško vrhovno poveljstvo, ki je končni obračun z Anglijo napovedalo, dobro zaveda težko napada in stori vse, kar je človeško mogoče, da bi se ta odločilni udarec ne izjalovil.

Večtisočere priprave in možnosti

Armada, ki naj bo po vodni poti prepeljana na napad, ima prav iste potrebe kakor ona, katera se giblje na suhem. K tem potrebam pa še pride marsikaj in predvsem pač prevozne brodovje in v osiguranje tega močno letalstvo. Za naval na angleški otok morajo Nemci skrbno pripraviti ob obali zaloge vseh vrst, skladišča za strelivo in pred bombami zavarovane zaloge pogonske sile, popravilnice, pomole po pristaniščih in rezervno ladjevje. Le po taki pripravi bo preskrba napadalec delovala in bo mogoče manjšo škodo, kot in brez velikih časovnih zamud popraviti. Pri predpripravi gre za več tisoč raznih možnosti, katere pridejo v poštev, in od katerih je treba vzeti vsako posamezno v pretres. Nemci morajo ustvariti bogznanj kolik pred bombami varnih zgradb in morajo vse železniške zveze od obale v zaledje preurediti nalašč za ta napad in jih tudi opremiti z železniškim materialom ter osebjem. In vse to se mora zgoditi z mnogo večjo skrbnostjo kakor pa, če bi šlo za pohod po suhem. Nemška napadalna sila ne bo pri tem napadu kakor po nekaki žili zvezana z domačim zaledjem, ampak bo strogo ločena od nje, ga od vseh strani po globokem ter različno širokem morju. Ako bi urejeni in osigurani

prevozi preko morja izostali le za par dni, bi bila usoda izkrcanih in na kakršen koli način na otok prepeljanih ter borečih se zapечатena.

Nemška diplomacija na delu

Vse te brezštevilne nemške predpriprave za odločilni obračun z Angleži skušajo Nemci izpolniti z diplomatičnimi posredovanji. Nem-

čija si je morala urediti ter osigurati njena glavna preskrbovalna oporišča na Balkanu. Ravno tukaj bi lahko vsak čas izbruhnile zmešnjave, ker tiščijo v ospredje v teh nevarnih časih s svojimi zahtevami Madžari in Bolgari. V kolikor se je in se še bo posrečilo Nemcem, da razmirijo balkanske države vsaj do zaključka napada na Anglijo, bo pokazala bližnja bodočnost.

Pregled vojskovanja od srednjega veka do danes

Od srednjeveške do moderne celostne vojne

V srednjem veku je pomenilo vojno, če so se kjer koli spoprijele najete čete posameznih vitezov ali plemičev. Takih le krajevnih prask med stotinami ali kvečjemu tisoči možmi bi danes sploh ne omenjali. Resnejše lice je zadobila besedica »vojna«, če so se spopadle vojske kraljev in vladarjev, četudi so bili povod tovrstnim vojnim zapletljajem češče le prepiri med vladarskimi družinami. Novejši vek že pozna vojskovanje med državami, da omenimo trocesarsko zvezo proti drznemu pohodu francoskega Napoleona. V veliki vojaški spopad držav v letih 1914 do 1918 so vodili nacionalni in gospodarski vzroki, a Evropa tedanjih let je imela vsaj v bistvu še isto kulturo, isti način življenja ter iste poglede na organizacijo in pravo človeške družbe. Najnovejša vojna pa ima povsem novo lice. Vodilni močje jo radi imenujejo »totalna«, kar bi se po naše reklo: celotnostna vojna.

Iz te vojne bo vstala povsem nova Evropa

Sodobna vojna nadaljuje na svoj način veliki vojaški obračun v letih 1914 do 1918. Ne bi smelo priti do nje, če bi mirovni pogoji leta 1918. vzpostavili za narode zadovoljiv mir. Tako pa je tlelo v žerjavici dotlej, da je ogenj bruhnil v plamen. Evropa je medtem postala starejša za 20 let. A teh 20 let pomeni več, kakor v minuli zgodovini cela stoletja. Na evropskem pozorišču vidimo dva tabora, različna si po kulturi, nazoru in miselnosti. Hitler sam je razliko med njima označil tako: mlada Nemčija stoji nasproti postaranim denarno močnim demokracijam zapada. Da zremo v ozadje velikih dogodkov na bojiščih in vidimo pohod narodnega socializma v treh velikih evropskih državah, moramo pritrčiti: Evropa, ki vstane iz žrtev in krvi sedanje velike vojne, bo resnično nova, v ničemer podobna dosednji.

Križarstvo v bojih s Turki

Iz davne zgodovine bi smeli navajati dve drugi vojni, v katerih sta si stali nasproti dve nasprotni si miselnosti, dva različna svetova. V križarskih vojnih pohodih je hotel nekoč

krščanski svet poganom iztrgati iz rok Sveto deželo. V bojih proti na zapad prodirajočim Turkom so se strnjene krščanske vojske branile pred zmagujočim polmesečem. A ne križarske in ne turške vojne niso niti zdaleka dosegale pomena in obsega, kakršna pritičeta moderni vojni, katere končni izid bo najdalekosežnejših posledic za mali in veliki svet.

Popoln prevrat v vojskovanju

Minula svetovna vojna je uprav neizčrpno skladišče modernih vojaških izkušenj. V njej je prišla moderna tehnika predvsem s svojim motorjem tudi v tem področju polno na svoj račun in je dovedla do popolnega prevrata v vojskovanju. Liki profinjeni stroj v katerem koli modernem obratu je postala vojna en sam fin, do zadnjih potankosti preračunan in zelo občutljiv aparat. Zamislimo si moderno tehniko vojskovanja pod vodo, na vodi, na kopnem in v zraku, predstavljajmo si tesno sodelovanje med podmornicami in letali, med letali in motoriziranimi oddelki, med posameznimi posebnimi oddelki na suhem od pešcev do težkih oklopnih avtomobilov in najtežjih tankov. Le vojaški strokovnjak bi vedel dobro razložiti, kako natančno mora biti sodelovanje vseh vrst orožja in moštva, če naj je uspeh siguren. Iz še pred stoletjem preproste vojskovanja na nož se je v dobi radioaparatorov, modernih strojev in še elektrike razvila visoka znanost, nič lažja od raznih vseučilišnih ved.

Skrajna sredstva, skrajne možnosti in posledice

V moderni vojni je mobilizirano tudi zaledje. To pomeni, da vojna ne prizanaša nikomur.

Tako pomeni totalna, moderna vojna vojskovanje s skrajnimi sredstvi do skrajnih možnosti in posledic.

Narod si ne da zavezati oči!

Naj ga vodijo po straupoteh, po temi — sam bo našel pot do sonca.

Ivan Cankar.